

עין משפט
גר מצוה

כה:

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

מסורת הש"ס

בא מ"י פ"ו מהל' קרבן
ספק הלכה ב' סמך
ע"ש רמב"ם:
בבב ב ג מ"י פ"ו מהל'
אלל הלכה ט סמך
ע"ש דרכבנ ג טושי"ע ח"ח
מ"י לה טושי"ע ח"ח פ"י
י"ד פ"י ט"ז טושי"ע ח"ח פ"י
ט"ז טושי"ע ח"ח פ"י
בבב ד מ"י פ"ו מהלכות
סוכה הלכה ג סמך
ע"ש מג טושי"ע ח"ח פ"י
הרות טושי"ע ח"ח
ל מ"י ט"ז טושי"ע ח"ח פ"י
טושי"ע ח"ח פ"י סמך
ל"ב ח מ"י פ"ד מהלכות
הפסח הלכה ג סמך
ע"ש מג טושי"ע ח"ח פ"י
ל"ג טושי"ע ח"ח פ"י סמך

רבינו הגאון

ד' יהודה אומר מישאל
ואלצפן היו שנושא נוב
ואביהוא ר' יצחק אומר
אם נושא ארונו של יוסף
היו יכולין היו ליטורו
ואם מישאל ואלצפן היו
יכולין היו ליטורו, אלא
לכונן מה מצוה היה, וכל
שביעי שלהן להיות עוב
הפסח, שגא ולא יכלו
לעשות הפסח ביום ההוא,
ככלל הפסח ביום ההוא,
פסור מן המצוה האחרת.
ושנינו צריכא לו וכו' דאי
אשמעינן גבי פסח כו',
אמר רב וברא שביעי דרב
אלל חייב בסוכה, ולא
דמי למצטער דהוא פסור
מן הסוכה, ח"י חתן וכל
השושבינין וכל בני חופה
שארין מן התפילין, וכל
מצות האמורות בתורה,
וחייבין בקריאת שמע.

מישאל ואלצפן היו. וא"ת ולמאן דאמר פרק ד' מימות
(פסחין דף נב.) דשריפה ממש הואי שגפרו גופיהן
וכן נמי דריש בתורת הכהנים אקרא דוחאלל אש אותם אמאי נעמאו
וי"ל דשמה שלן היתה קיימת כאלו נשרפו על בני קטנלא דאמרי
פרק המפלת (נדף דף כו:) מתק שגפרך
ושלנו קיימת טמא: **שחל** שביעי
שלהן בערב הפסח. מכאן קשה
להל דל"ר לוי בשילהי הניזקין (גיטין
דף ט. וסו. ח' פרישיות נאמרו בנאמו
יוס שהוקס המשכן וקא חשיב פרישת
טמאים ופירש שם בקונו' ויהי
אנשים אשר היו טמאים לנפש וגו'
ולא יתכן דמוכח הכא שהיה בערב
הפסח והמשכן הוקס בלחד ניטון
ואפילו לר"ע לא יתכן לפי הספרים
דגרסינן בפסחים צ"פ האשה (דף כ:)
רב סבר לה כר"ע דאמר מישאל
ואלצפן היו שחל שביעי שלהן להיות
בערב הפסח ומיהו אותה גירסא לתא
אלל ר' יצחק גרס התם וגרסה לפרש
פרישת טמאים דשרך ויגלה חז חנה
ונדה לפי שהולרכו ליהודי על עומאת
מקדש וקדשיו: **משום** רבא טמא
זמן חיובא. ואין להקשות מהא
דגרסינן גריש טבול יוס (בנזכים
דף ק. וסו.) דהולך לשחוט את פסחו
מטמא למת מצוה מולאחמו אפי'
לאחר חלות דמת מצוה שאני והא
דדייק הכא מצרייתא דקתני למת
מצוה נעמאו לא מת מצוה ממש אלל
לומר לקרובים כדפירש בקונטרס
ולאחר חלות הוא דלית טמא
דקתני התם אמרת לא יטמא אלל
קודם חלות טמא דקדאמרינן התם
ציוסף הכהן שמתה אשמו בערב
הפסח ונמנו אחיו הכהנים ועמאוו
נעל כרמו אלל קשה (לרבי) דאמר
התם אידי ואידי לאחר חלות כאן
קודם שחטו חרקי עליו כאן לאחר
שחטו חרקי עליו אלמא מטמא
לקרובים אפי' היכא דמטא זמן
חיובא (ו) זמן הפסח מאחר שלא שחטו
חרקי עליו ואין לומר דהיא גופא
ילמינן מתתן דפטור מק"ש דלגמא
שאני ק"ש דלית ביה כרת דקאמר
הכא ולא אחי מניה פסח דאיכא
כרת ומטא זמן חיובא: **אין** שפחה
איא בחופה. משמע מכאן דאס
יח חתן מחופמו אפי' כלתו עמו
והולכים לאכול בנית אחר דאין

מנכרין שהשמה במעונו ולא ברכת
בחופה ובפ"ק דכתובות (דף ז: וסו.) אמרינן נמי מנכרין ברכת
המתים בנית המתים משמע דוקא במקום חופה דהוא בית המתים
ומיהו אין ראייה משם דלגמא לאפוקי מדרכי יהודה קא אחי דאמר
אף בנית האירוסין מנכרין אותה ולריך לדקדק מה היא חופה דאי
במקום שנברח חמלה ברכת נישואין קרי ליה חופה פעמים שאפי'
ברחוב העיר מנכרין אותה כשהעם מרובין ואין יכולין ליכנס
בנית אלל במקום עיקר ישיבת חתן וכלה קרי ליה חופה ולא במקום
העשוי לאקראי בעלמא ושם מנכרין ברכת המתים כל שצדקה:
וחייבין בין ק"ש. כדפירש בקונו' דמאות כוונתה אינו אלל פסוק ראשון
ויכולין ליישב דעתן שעה קטנה כדי לקרוא פסוק ראשון:
חתן

ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שהיו עוסקין
בגרב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושא
ארונו של יוסף היו כבר היו יכולין ליטורו
אם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטורו
א"ל אלא עוסקין במת מצוה היו אשחל שביעי
שלהן להיות בערב פסח שנאמר ו'לא יכלו
לעשות הפסח ביום ההוא ביום ההוא אין
יכולין לעשות הפסח לא למחר יכולין לעשות
צריכא דאי אשמעינן התם משום דלא
מטא זמן חיובא דפסח אבל הכא דמטא זמן
ק"ש אימא לא צריכא ואי אשמעינן הכא
משום דליכא כרת אבל התם דאיכא כרת
אימא לא צריכא גופא א"ר אבא בר זבדא
אמר רב א' אבל חייב בכל מצות האמורות
בתורה דחזין מתפילין שהרי נאמר בהן פאר
מדאמר ליה רחמנא ליחוקאל פארך חבוש
עליך וגו' את הוא דמחייבת אבל כ"ע פטורי
יה"מ ביום ראשון דכתיב י'ואחריתה כיום
מר ואמר רבי אבא בר זבדא אמר רב אבל
חייב בסוכה פשיטא מהו דתימא הואיל
(ו) וא"ר אבא בר זבדא אמר רב מצטער פטור
מן הסוכה האי נמי מצטער הוא קממשמע לן
ה"מ צערא דממילא אבל הכא איהו הוא
דקא מצטער נפשיה איבעי ליה ליתובי
דעתיה וא"ר אבא בר זבדא אמר רב ה'חתן
והשושבינין וכל בני החופה פטורין מן הסוכה
כל שבעה מ"ט משום דבעו למיחדו וליכלו
בסוכה וליחדו בסוכה אין שמחה אלא בחופה
אלא במקום סעודה וליעבדו חופה בסוכה
אביי אמר משום ייחוד ורבא אמר משום
צער חתן מאי בנייהו איכא בנייהו דשכיחי
אינשי דנפקי ועיילי להתם למאן דאמר
משום ייחוד ליכא למאן דאמר משום צער
חתן איכא א"ר זורא ואנא אכלי בסוכה וחדאי
בחופה וכ"ש דחדאי ליבאי דקא עבידנא
תרתיה ת"ר חתן והשושבינין וכל בני חופה
פטורין מן התפלה ו'ומן התפילין וחיובין בק"ש
משום

הכי גרסינן בצרייתא נספרי ר"ע אומר מישאל ואלצפן היו שנטמאו
בגרב ואביהוא ר' יצחק אומר אם נושא ארונו של יוסף היו יכולין
היו ליטורו ואם מישאל ואלצפן היו יכולין היו ליטורו כעצמא ולא
עמאי תם מצוה היו שחל שביעי שלהן לסיים בערב פסח כעצמא ולא
יכלו וגו': ואם נושא ארונו של
יוסף או מישאל ואלצפן היו יכולין
היו ליטורו. שהרי בלחד ניטון
הוקס המשכן ושני לו שרף אלעזר
את הפרה שזיו על עמאי מת שבהן
לעשות פסחיהן נטהרה כדאמר
במשכת גיטין (דף ט. וסו.) שמה פרישות
נאמרו ביום שהוקס המשכן ופריה
אלומה אחת מהן ובלחד ניטון הוקס
המשכן והוא ח' למלאים כדקיימא
לן (שנה דף פו:) אלוה היום נעל עשר
עשרות וכו' ממו נדב ואביהוא הלך
מראש חדש ועד הפסח היו יכולין ליטורו
וקרא אמר ולא יכלו ונושאי ארונו
של יוסף נמי כבר עבדו עליהם
עשרה חדשים ויותר שלא נשאוהו
משמתו כבר חורב נראש חדש סיון
כדכתיב (שמות יט) ביום הזה צאו
מדבר סיני ולא נשעו משם עד
עשרים צאיר של שנה הנאה דכתיב
ויהי בשנה השמינית בחדש השני בעשרים
חדש נעלה הענן מעל וגו' ויסעו
מהר ה': **עמאי** מס מצוה. לאו נמי
מצוה דווקא קאמר דאפי' מתייהו ממי
מת מצוה קרי ליה דמלוה להתעסק
בהן כגון האמורים כפרשת כהנים
(ויקרא כו) "שהכהן מטמא צו: **שחל**
שביעי שלהן. ואע"ג דחזו לאורתא
לא אישתרו דקסבר אין שחמין
וורקין על טמא שרך. מכל מקום
שמעינן מיניה דעוסק במצוה פטור
מן המצוה שהרי נעמאו כדמתייהו
שצדקה ימים לפני הפסח ואף על פי
שטומאה זו מעכב על ידס אכילת
פסחיהן אלמא מצוה קלה הנאה
לידך איך לריך לדחמה מפני חמורה
העמידה לנא: **דלא מטא זמן חיובא**.
כשנעמאו עדיין לא הגיע זמן אכילת
פסח: אלל. קריית שמע דמטא זמן
חיובא בתוך החופה והוא ראו לך
אימא לייחייב: אלל פסח דכרתה הוא
אימא לא. יטמאו במת כל שצדקה
לפני הפסח: לריכא. לאיכתב ביום
הוא לאשמעינן דנעמאו מוך שצדקה
דעוסק במצוה פטור מן המצוה:
מדאמר ליה רחמנא ליחוקאל כו'.

תורה אור השלם
1. ויהי אנשים אשר היו
טמאים לנפש אדם ולא
יכלו לעשות הפסח ביום
ההוא ויקרבו לפני משה
ולפני אהרן ביום ההוא:
בבבב ט ו'
2. האנק דים מתיים אבל
לא תעשה פארך חבוש
עליך ועליך תשים
ברגליך ולא תעשה על
שפם ולחם אנשים לא
תאכל. יחוקאל כו' י'
3. והפסח חגיגם לאכל
וכל שרייבם לקנה
והעליהו על כל מתנים
שק ועל כל ראש קרחה
ושמתיה כבאל יחד
ואחריתה ביום מו:
עמוד ח'

הגרות הב"ח
(א) נ"ב מהו דתימא הואיל
ואמר רבא מטעמי:
(ב) ח"ו ד"ה משום וכו'
אפילו היכא דמטא זמן
חיובא דפסח כג"ל ותימא
זמן הכי חייב:

גליון הש"ס
הש"ס ר"ה שבאי פה
מצוה וכו' שהבית פסחא
כו. עין טויה אכן ר"ה דף
טו ע"כ ד"ה חייב אדם: